

MARS ERIKA

Kinek éri meg a csődvédelem?

A HÓNAP elején lépett hatályba a családi csődvédelemről szóló törvény, amelynek elsődleges célja, hogy a családok a jelzáloghitel-tartozásaik miatt ne veszítsék el lakásukat. A pénzügyi intézményeknél nagyságrendileg 110 ezer olyan hitellel terhelt lakóingatlan van, amelyeknél a lejárt tartozás miatt a hitelintézetek kezdeményezhetnék a kényszer-értékesítést. Ez azt mutatja, hogy a probléma valós. Sőt súlyos. Éppen ezért üdvözlendő minden olyan kezdeményezés, amely ennek a kezelését előmozdítja. Kérdés azonban, hogy az elfogadott jogszabály – elismerve a jogalkotó minden jó szándékát – a gyakorlatban is alkalmas-e a probléma kezelésére.

A JOGANYAG rendkívül bonyolult, ezért a cikk szűk keretei miatt csak néhány dolgot emelek ki. Az első probléma éppen a bonyolultsággal kezdődik. A több mint száz oldalas törvényhez 17 végrehajtási rendelet kapcsolódik, amelyek közül több még nem is jelent meg. Ezeket értelmezni, alkalmazni egy jogásznak is jelentős kihívás, nemhogy egy átlagos hiteladónak. Ez azért is különös jelentőségű, mivel az eljárást magának az adósnak kell kezdeményeznie, a kötelezően alkalmazandó formanyomtatvány útján. Az adósnak jogi szaktudásra lenne szüksége csak azért, hogy eldönthesse, érdemes-e belekezdnie az eljárásba. AZ ELSŐ, 2016. szeptember 30-ig tartó szakaszban kizárólag azok kezdeményezhetik az eljárást, akiknek a kölcsönszerződését már felmondták, vagy a lakóingatlanát végrehajtás alá vonták. Őket az idő is sűrgeti, mert a devizaalapú elszámolásban érintettek október végéig, míg a deviza- és forint-kölcsönser-

ződések elszámolásában érintettek az elszámolásról szóló tájékoztató kézhezvételétől számított 60 napig jelentkezhetnek az eljárásba, ha ezt elmulasztják, akkor legközelebb 2016. októberben élhetnek a csődvédelem lehetőségével. A BANKOK már eddig is átstrukturálták a háztartások hiteleinek 30 százalékat, amelyeknek több mint fele ennek ellenére is újra késedelmes lett. Ez a tény arra enged következtetni, hogy nem sok olyan tartalék lehet a rendszerben,

■ **A családi csődvédelemről szóló törvény első problémája a bonyolultság**

A szerző a Nemzetközi Bankárképző Központ alelnöke

amelynek révén tömegével lehetne számolni az ügyfelek és a bankok közötti sikeres, bírósági peren kívüli csődegyezségekre. A bankok hozzáállását az is elbizonytalanítja, hogy az értelmezési nehézségek és a tapasztalat hiányában kockázatos olyan csődegyezséget kötni, amelyet a későbbiekben más szervek eltérő értelmezés miatt (Csődvédelmi Szolgálat, bíróságok) megkérdőjelezhetnek. A TÖRVÉNY végrehajtásának sikeressége sokban függ attól, hogy az adósok, a bankok, a bíróságok és az egyik legfontosabb szereplő, a Családi Csődvédelmi Szolgálat munkatársai mit hogyan értel-

meznek. Vajon empátikusak lesznek-e az ügyfelekkel? A mintegy 100 fős csődvédelmi szolgálat munkatársainak kiképzése is csak most indul el. Ha a sokszereplős eljárás résztvevői más-képp értelmezik dolgokat – márpedig a jelen állapot szerint sok a tisztázatlan kérdés –, annak az adósok lesznek a szenvedő alanyai.

A FIZETÉSI gondokkal küszködők számára az is probléma, hogy ha bejelentkeznek az eljárás alá, onnantól kezdve kötelező havonta törleszteni a törvény által előírt minimális törlesztőrésztletet, és befizetni a 30 ezer forintos költségátalányt. Ez utóbbinál nagyobb probléma, hogy a minimális havi törlesztőrésztlet a lakóingatlan forgalmi értéke 7,8 százalékán egytizenkettő része. Egy nyolcmillió lakásnál ez havi 52 ezer forint, ami a fizetési gondokkal küszködők számára nehezen vállalható kötelezettség. A TÖRVÉNY kommunikációjában kiemelték (a Csodvedelem.gov.hu weboldalon), hogy az jelentős segítséget nyújt a rászorulóknak, és több tízezer adósnak segíthet. Ennek némileg ellentmond, hogy a törvény csak azokat a „rászorulókat” célozza meg, akiknek van bevonható vagyonuk és az előírt törlesztésre jövedelmük.

VÉLHETŐEN AZ eladósodott, a válság alatt leszakadó alsó középosztálynak a családi és egyéb vagyontartalékok bevonásával a törvény lehetőséget nyújt az adósságsapdából való kilábalásra. Ezzel a céllal nincs is semmi probléma, van benne ráció, csak így kellene a jogszabály kommunikációját kezelni. Ugyanakkor továbbra is kérdés, hogy mi lesz a több tízezer ténylegesen rászoruló és fizetési problémákkal küszködő adóssal.

JEGYZET

GYÚKERI MERCÉDESZ

Zárt kapuk között

HOL VANNAK MÁR azok az idők, amikor az európai politikusok legnagyobb gondja az volt, hogy a görög kormány nem a megfelelő stílusban tárgyal velük? És azok az idők is mögöttünk vannak, amikor még bármi mással remekül el lehetett fedni a bevándorlás Európára egyre nagyobb súllyal nehezülő problémáját.

MERT ABBAN A pillanatban, amikor az európai integrációnak a kellelénél is központibb tagja, Németország az integráció legalapvetőbb vívmányát rúgja fel azzal, hogy az egyre nagyobb számban érkező menekültek miatt lezárja Ausztriával közös határát, akkor hirtelen az EU minden egyéb gondja csip-csup nyavalygásnak tűnik. Lehet tologatni előre a gazdasági unió erősítésével kapcsolatos javaslatok aktáit, és lehet fejtegetni csóválva merengeni a görög adósság fenntarthatatlanságáról, de a kutya se fog figyelni rá. Annál is inkább, mivel általában ezeket a dossziékat is Berlin tologatja, az Angela Merkel vezette kormány pedig most úgy döntött, minden erejét a menekültügy megoldásának szenteli, ha már más nem tesz így.

MERKEL TALÁN ARRÁ számított, hogy ha a menekültek előtt szélesre tárja a kaput, vagy éppen erősíti a határőrzetet, akkor a tagállamok követik, ehelyett azonban csak felerősítette azt a káoszt, amely már hetek óta jellemzi a huszonnyolc menekültpolitikáját.

A KANCELLÁR MOST ugyanúgy tabukat döntöget, mint fél évvel korábban a görög kormány, és harca pont annyira következtelen, mint az elmúlt fél évben Alekszisz Cipraszé volt. A gond ezzel csak az, hogy a tét összehasonlíthatatlanul nagyobb, és ha nem jól sül el az akció, akkor nem a volt és a jelenlegi európai bizottsági elnököknek, valamint porlepte könyvek között elmélkedő politikai filozófusoknak lesz rossz, hanem emberek millióinak. És nemcsak a menedékkérőknek: a belső határőrzet visszaállítása ellátási láncok működését lehetetleníti el, megbénítja ezzel az uniós belső piac működését is, ami az amúgy sem jeleskedő európai gazdaság kilábalását is ronthatja. Azt pedig nem lehet majd a menekültekre fogni.

KARSAI GÁBOR

Széllel szemben

A NYÁR egyik kedvezőtlen makrogazdasági adata volt, hogy a GDP-arányos bruttó államadósság az idei első félév végén ismét megközelítette a 80 százalékot. A 79,6 százalékos arány 2 százalékponttal volt magasabb az első negyedévi, és 2,7 százalékponttal a 2014 végénél. Ráadásul ha visszagondolunk arra, hogy a Széll Kálmán-terv alapján 2011-ben kidolgozott – az államadósság elleni harcot középpontba állító – konvergenciaprogram a 2010. évi 80 százalék körüli arány után 2015-re 64 százalékos adósságrát prognosztizált, a helyzet még elszomorítóbb. Hiszen ezek szerint idén félévkor alig álltunk jobban, mint 2010 végén, miközben szinte eltűnt a GDP 8-9 százalékát kitevő, államosított magánnyugdíjpénztári vagyon. Mivel az idén tavasszal elfogadott konvergenciaprogram 2015-re a GDP-arányos államadósság 74,9 százalékra való csökkentését irányozza elő, a 2011-es tervhez képest – még kedvező esetben is – több mint 10 százalékpontos lesz az elmaradás. **KÉTSÉGTELEN, HOGY** az adósságráta éven belüli ingadozása nem szokatlan jelenség, a mostani félévés romlás az év során még bőven korrigálható. Tavaly

például az első fél év végi ráta 82,7 százalék volt, ami 5,4 százalékponttal magasabb volt a 2013 végénél, de az év egészében mégis 0,4 százalékponttal volt a javulás. A szezonális részben természetes, mivel az államháztartás bevételei nem időarányosak. Az évközi emelkedésben azonban nagyobb szerepe szokott lenni a kormányzat likvid tartalékai évközi emelésének, pontosabban az év végi mérési időpontra mesterségesen leszorított tartalékok normális szintre emelésének. Fontos a forint negyedévi végi árfolyama is, hiszen a devizaadósság forintban kifejezett értéke jelentősen függ ettől. **AZ ÁLLAMADÓSSÁG** mostani megugrását is sokan a forint gyengülésével magyarázzák, mivel június végén – a görög válsággal is összefüggésben – a 315 forintos euróárfolyam alakult ki. Ez a gyengülés azonban csak a március végi 303 forintos árfolyomhoz viszonyítva igaz, 2014 végén azonban szinte pontosan ugyanilyen gyenge volt a forint. Az államadósság rátájának emelkedésében tehát a döntő az államadósság (a számláló) egyéb elemeinek növekedése, illetve a GDP (a nevező) dinamikájának lassulása

volt. Így az államháztartási hiány júniusban érezhetően emelkedni kezdett, emellett sor került a Budapest Bank megvásárlására, és növekedtek a kincstári tartalékok. **AZ ÁLLAMHÁZTARTÁS** adóbevételei idén igen kedvezően alakulnak, de egyre több, a deficit emelkedésével fenyegető jelen-

hiányt nem, az adósságot viszont ez a tétel növeli. Emellett a nyár elején törvénybe iktatott többletkiadások, az új – például a migrációval összefüggésben – elhatározott ráfordítások, egyes adófajták EU általi fel függesztése további feszültségeket valószínűsít. Kezelni kell egyes egészségügyi és oktatási

A Széll Kálmán-terv nagyrészt papíron maradt, így az államadósság sem csökkent érdemben

A szerző a GKI Gazdaságkutató Zrt. vezérigazgató-helyettese

ség tapasztalható. Még mindig homályos az állami vagyonbevételekből várt közel 170 milliárd forint forrása, és aggasztó az idei EU-finanszírozás elapadása azokhoz az ügyekhez kapcsolódóan, amelyekben a kormány vitában áll az Európai Bizottsággal. Mivel eközben a kormány a kedvezményezetteknek teljesíti a kifizetéseket, ez a pénzforgalmi hiány – lehet, hogy csak átmeneti – növekedését jelenti. A maastrichti

intézmények, önkormányzati cégek magas tartozásállományát, amely esetenként már alaptevékenységüket is veszélyezteti. **SAJÁTOS PROBLÉMÁT** jelent a kincstári tartalék optimalizálása. Az év végi mérési időpontban mesterségesen leszorított állományt év közben szükségképpen emelni kell. Emellett a kormányzat célja a külföldieknek való eladósodás csökkentése. A külföldiek

(különösen Magyarország fő hitelezője, a Franklin Templeton) – nem utolsósorban az alacsony magyar kamatszínvonal következtében – spontán is elkezdtek magyar állampapír-portfóliójuk leépítését. Az MNB önfinanszírozási programjának – így a kereskedelmi bankok állampapír-vásárlás felé terelésének – célja a belső finanszírozás biztonságossá tétele. Könnyen lehet azonban, hogy ez utóbbi az idén „túl jól” sikerül, ami veszélyeztetheti a 2015 végi adósságállomány leépíthetőségét, miközben jövőre – amikor jelentős devizaadósság-lejáratok lesznek – jól jönne ez a finanszírozás. Emiatt az Államadósság Kezelő Központ idén a devizahitelek egy részénél előtörlesztést is tervez. **A 2015 második negyedévi** GDP-dinamika markáns lassulása, ennek várható folytatódása – amit csak fokoz a kínai folyamatokkal összefüggő bizonytalanság – megkérdőjelezi a kormány 3,1 százalékos növekedési prognózisának realitását. Az első félévi 3,1 százalékos dinamika után a második fél évben 2-2,5 százalékra csökkenő, éves szinten 2,7 százalék körüli növekedés valószínű. **MAGYARORSZÁG 2015-2018-RA** szóló konvergenciaprogramja

az idei évre tervezett 2,4 százalékos GDP-arányos államháztartási hiány folyamatos, 2018-ra már 1,6 százalékra csökkenését tartalmazza. Az elérés módja azonban még az adócsökkentési ígéretek elfelejtése esetén is teljesen homályos, nem beszélve a különböző „költségvetési bombák” ketyegéséről, Pakstól az olimpia szervezésén át a férfiak kordkezdésményes nyugdíjba vonulásáig. Ráadásul a következő években átlagosan csaknem 3 százalékra tervezett GDP-növekedés is igen optimistának látszik. **A SZÉLL Kálmán-terv** nagyrészt papíron maradása, a jelenlegi feszültségek természete arra utal, hogy a fő gond a gazdaságpolitika egészével van. Miközben a kormányzat szavakban a hiány kinövésében látja az üdvözítő megoldást, valójában csak a megszorításban jeleskedik, a növekedést pedig – azt is az EU-források felhasználásával – csak átmenetileg tudja felpörgetni. Az államadósság tartós csökkentéséhez mindenekelőtt a befektetési-üzleti környezet markáns javítására, az EU-szabályok betartására, a gigantomán és soha meg nem térülő beruházások elfelejtésére lenne szükség.

VILÁGGAZDASÁG

A szerkesztőség és a kiadó központi száma **460-2500**

Főszerkesztő: **Tóth Levente** ■ Vezető szerkesztők: **Barát Mihály** (vállalatok, piacok, befektetések), **Gyúkeri Mercédesz** (belföld, külföld, Európai Unió), **Szabó Márta, Várkonyi Iván** ■ **Hornáky József** (Vélemény) ■ **Kocsi Ilona** főmunkatárs ■ **Zöld Újság Zrt.** ■ **Rónai Balázs** vezérigazgató ■ **Hanak Tamás** vezérigazgató-helyettes ■ **Kiadó és szerkesztőség:** 1082 Budapest Futó utca 35-37. Telefon: 489-1195; fax: 489-1169; e-mail: vginfo@vg.hu; központi e-mail: vg@vg.hu ■ **Hirdetések felvétele:** 460-2529; e-mail: hirdetes@mediaworks.hu ■ **Ügyfélszolgálat:** 06-40-510-510; e-mail: ugyfelszolgalat@mediaworks.hu ■ **Előfizetési díj:** 1 évre 90 000 Ft, fél évre 45 000 Ft, negyedévre 22 500 Ft, egy hónapra 7 500 Ft ■ **Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Zrt. Hírlap Üzletága** ■ Árus terjesztés: **Lapker Zrt.** ■ ISSN-0042-6148 ■ Nyomdai előállítás: **Mediaworks Kiadó és Nyomda Kft.** e-mail: nyomda@mediaworks.hu ■ Felelős vezető: **Bertalan László** nyomdaigazgató ■ **Munkaszám:** 443 000 ■ **Nyomas napja:** 2015. szeptember 14. ■ A Világ gazdaság bármely részének másolásával, terjesztésével, az adatok elektronikus tárolásával és feldolgozásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak a Világ gazdaságra hivatkozva lehet. A lapban közölt táblázatok adatai tájékoztató jellegűek, amelyekért felelősséget nem vállalunk. ■ A Világ gazdaság és a Világ gazdaság Online tartalmai (fotók, írott anyagok vagy azok részletei) a kiadó írásbeli vagy elektronikus dokumentumban foglalt engedélyével közzétehetőek a nyilvánosságához.

Tájékoztatjuk Olvasóinkat, hogy a különböző versenyeken, játékokon, akciókon, szavazásokon, rejtvevény pályázatokon stb. részt vevők által személyesen, írásban, telefonon, SMS-ben, interneten, e-mailben megadott személyes adatok nyilvántartásunkba kerülnek. Az adatokat megadva hozzájárulnak ahhoz, hogy azok felhasználásával a Társaságunk érdekltségébe tartozó cégek, amelyek az adatok feldolgozását is végzik (Mediaworks Kiadó és Nyomda Kft., Mediaworks Regionális Kiadó Kft., Mediaworks Magazines Kiadó Kft., Zöld Újság Zrt., Petőfi Lap- és Könyvkiadó Kft., Népszerűség Kft., Népszabadság Zrt.), előfizetése megrendelését teljesítsük, akcióira kiadványaira és egyéb szolgáltatásaira felhívjuk a figyelmet. Az érintettek felvilágosítást kérhetnek az általunk kezelt személyes adataik köréről, felhasználásuk módjáról s céljáról, és bármikor kérhetik azok helyesbítését, felhasználásuk korlátozását, illetve törölését.